

RS Global
Journals

Scholarly Publisher
RS Global Sp. z O.O.
ISNI: 0000 0004 8495 2390

Dolna 17, Warsaw, Poland 00-773
Tel: +48 226 0 227 03
Email: editorial_office@rsglobal.pl

JOURNAL	International Journal of Innovative Technologies in Economy
p-ISSN	2412-8368
e-ISSN	2414-1305
PUBLISHER	RS Global Sp. z O.O., Poland
ARTICLE TITLE	УДОСКОНАЛЕННЯ АНАЛІТИЧНИХ ПРОЦЕДУР ПОВНОТИ І СВОЄЧАСНОСТІ ФОРМУВАННЯ РЕЗЕРВІВ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ
AUTHOR(S)	Трохименко Ірина Олександрівна
ARTICLE INFO	Trokhymenko Iryna. (2021) Improvement of Analytical Procedures for Completeness and Timeliness of Formation of Reserves at Agricultural Enterprises. International Journal of Innovative Technologies in Economy. 1(33). doi: 10.31435/rsglobal_ijite/30032021/7427
DOI	https://doi.org/10.31435/rsglobal_ijite/30032021/7427
RECEIVED	20 December 2020
ACCEPTED	09 February 2021
PUBLISHED	14 February 2021
LICENSE	 This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License .

© The author(s) 2021. This publication is an open access article.

УДОСКОНАЛЕННЯ АНАЛІТИЧНИХ ПРОЦЕДУР ПОВНОТИ І СВОЄЧАСНОСТІ ФОРМУВАННЯ РЕЗЕРВІВ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Трохименко Ірина Олександрівна,

аспірант, відділ обліку та оподаткування Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки», м. Київ, Україна, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0038-9314>

DOI: https://doi.org/10.31435/rsglobal_ijite/30032021/7427

ARTICLE INFO

Received 20 December 2020

Accepted 09 February 2021

Published 14 February 2021

KEYWORDS

analytical procedures,
category of reserves, financial
statements, taxation of
reserves.

ABSTRACT

The article is devoted to the substantiation of scientific and theoretical provisions and recommendations for the improvement of accounting and analytical procedures for the formation of reserves at an agricultural enterprise to ensure the reliability of determining the financial results of their activities.

The methodological approach to the formation of reserves in the traditional models of accounting in agricultural enterprises is analyzed. Generalized concepts of formation and use of reserves in national regulations (standards) of accounting and international standards of financial reporting.

The conceptual direction in accounting provides economic information on costs, which is used in management functions, namely in planning, analysis, control, regulation, incentives, justification of decisions on strategic development and financial and economic security.

Documentary provision of the reserve of vacations and the reserve of doubtful debts, the use of which is a priority of effective stable activity and management of the enterprise, is offered. The prepayment document is an alternative primary document for the correct calculation and generalization of the amount of the reserve at the agricultural enterprise.

Citation: Trokhymenko Iryna. (2021) Improvement of Analytical Procedures for Completeness and Timeliness of Formation of Reserves at Agricultural Enterprises. *International Journal of Innovative Technologies in Economy*. 1(33). doi: 10.31435/rsglobal_ijite/30032021/7427

Copyright: © 2021 Trokhymenko Iryna. This is an open-access article distributed under the terms of the **Creative Commons Attribution License (CC BY)**. The use, distribution or reproduction in other forums is permitted, provided the original author(s) or licensor are credited and that the original publication in this journal is cited, in accordance with accepted academic practice. No use, distribution or reproduction is permitted which does not comply with these terms.

Постановка проблеми. Формування резервів забезпечує отримання повної і правдивої інформації у фінансовій звітності. Від започаткування ринкових відносин в Україні і донині існує чимало актуальних нерозв'язаних питань, пов'язаних з резервами. На даний час постає питання щодо раціональної автоматизації аналітичних процедур щодо резервів для швидкого і ефективного прийняття управлінського рішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням організації і методики щодо проведення економічного аналізу резервів на підприємствах присвячені праці: Й. Бетге [7], М.О. Козлова [13], В.М. Жук [8], Я.В. Соколов [7], Г.Г. Кірейцев та іншими. Проте детального теоретичного і практичного вивчення принципу нарахування та відповідності доходів і витрат, що лежить в основі обліку резервів з урахуванням галузевих особливостей не проводилося, що зумовлює необхідність поглиблення та розширення дослідження обліково-аналітичного аспекту формування та використання резервів.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Разом з тим, відсутні узагальнені законодавчі і методичні рекомендації щодо створення уніфікованого документа в процесі аналітичних процедур щодо резервів на сільськогосподарських підприємствах.

Проаналізувати систему обліку фінансових результатів та їх контролю. А також, **метою роботи** є розробка теоретичних засад та надання практичних рекомендацій щодо вдосконалення діючого порядку обліку та контролю фінансових результатів діяльності підприємств.

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження є загальнонаукові та спеціальні методи пізнання. За допомогою методів теоретичного узагальнення, аналізу та порівняння було виявлено основні наслідки впливу створення резервів на підприємствах та обґрунтовану структуру формування та використання. Застосування методів обґрунтування, аналізу, синтезу, групування, аналогії та порівняння надало можливість розкрити сутність та структуру резервів на підприємстві, а також визначити ключові моменти формування резервів та їх формування. За допомогою економічного-математичних та статистичних методів оцінено сучасний стан розвитку резервів. Для окреслення перспектив розвитку удосконалення обліку резервів на сільськогосподарському підприємстві в сучасному стані було використано методи узагальнення, порівняння та прогнозування.

Результати дослідження. У сучасному світі на будь-якому сільськогосподарському підприємстві, в галузі чи державі єдина система обліку забезпечується трьома взаємопов'язаними видами обліку: оперативним, статистичним та бухгалтерським. Нажаль нові документи бухгалтерської звітності, орієнтовані на так звані міжнародні стандарти в чому полягає плутанина стосовно резервів, а саме їх формування і в провадженні в підприємство. Для аналізу ефективності використання резервів на сільськогосподарських підприємствах в умовах сьогодення на низькому рівні.

Під час проведення аналізу господарської діяльності як інструментом управління, планування та контролю за виконанням плану керуються основними положеннями підприємства та стандартами затвердженими України, а також міжнародними стандартами. Успішність проведення аналізу та його якість залежить від організації структури аналітичної процедури. При цьому враховуємо статистичні показники достовірних розрахунків резервів є основною запорукою уникнення викривлення звітності та аналітично-економічного зростання підприємства на конкурентному ринку з сучасними новітніми технологіями.

На думку Й. Бетге [7] застосування аналітичних процедур щодо резервів застосовуються для відображення визначених обов'язків підприємства, які чітко не визначені сумою та змістом на звітну дату, сформовані за рахунок витрат, що повинні бути розподілені в тому періоді, коли виникли ці обов'язки

У своїх працях М.О. Козлова [13, с. 265] зазначає, що у радянський період (а саме післявоєнний період) найбільше уваги приділялося виявленню резервів підвищення ефективності виробництва, зниження собівартості продукції, пошуку невиявлених резервів та резервів потенційних можливостей на підприємствах різних галузей промисловості, в той час як зараз увага науковців змістилася на проблематику формування резервів в обліку та особливостей їх покриття реальними активами.

Я.В. Соколов [7] зазначає також щодо бухгалтерських резервів створюються для накопичення покриття очікуваних і чітко визначених витрат підприємства.

В працях проф. Г.Г. Кірейцева, вважалось, що створення резерву необхідне для накопичення засобів, призначених для компенсації можливих збитків. Сьогодні ж вважається, що це накопичення необхідне для фінансування цільових програм. В першому випадку резерв формували за рахунок прибутку, в другому – за рахунок витрат. При цьому резерви відображаються в складі власних засобів підприємства, а регулятиви віднімаються [13, с. 43].

Отже, погоджуємось з тим, що фінансовий результат щодо створення резервів на відпустку і резервів сумнівних боргів визначається шляхом співставлення доходів і витрат діяльності підприємства, це може бути прибуток або збиток, що, у свою чергу, призводить до застосування аналізу щодо сформованих резервів для ефективного управління підприємством. Поряд з цим, протягом тривалого часу науковці вели дискусії щодо правильності використання таких понять як «резерв» та «забезпечення» та застосування аналітичних процедур щодо резервів.

Особливе управління підприємством це врахування різноманітних різнорідних чинників, що пов'язані конкуренцією на етапі економічного розвитку в Україні, внутрішньогосподарськими процесами, котрі обумовлені специфікою організаційних, економічних і технологічних особливостей підприємства. В таких умовах важливим є володіння інформацією про стан і зміни в сільськогосподарському підприємстві, для цього

доцільно використовувати сукупність безперервного спостереження, що базується на спеціалізованому інструментарії прийняття управлінських рішень. Об'єднання засобів спостереження за станом зовнішніх і внутрішніх чинників функціонування і розвитку підприємства та інструментів їх кількісної оцінки можна назвати як «аналітичні процедури» в управлінні підприємством. На наш погляд, аналітичні процедури – це одні із видів бухгалтерських процесів, і полягають у виявленні, збору даних, що передбачає групування інформації в потрібному розрізі для потреб управління, складання бухгалтерського і аналітичного звітності. При цьому аналітичні процедури дають змогу деталізувати відомості про об'єкт в грошовому і натуральному вимірнику. Аналітичні процедури діяльності підприємства базується на цілеспрямоване організацію діяльності особи, відповідальної за збір, обробку та аналіз внутрішньої і зовнішньої інформації.

До сформованих аналітичних процедур в обліку ефективності формування облікових резервів відносять загальну перевірку на достовірність, аналіз тенденцій, залежностей, коефіцієнтів. Щодо поставлених завдань перед управлінським органом підприємства стосовно формування резервів на підприємстві можна виділити наступні:

- вивчення діяльності сільськогосподарського підприємства та виявлення загальних факторів, які впливають на нього;
- здійснення оцінки фінансового стану та перспективи безперервності його діяльності;
- забезпечення методичного інструментарію щодо розрахунків коефіцієнтів.

Відповідно до Закону України “Про державну статистику”[9] усі юридичні особи та особи, які займаються підприємницькою діяльністю, структурні одиниці безоплатно подають дані, для проведення державних статистичних спостережень, які використовуються для зведених статистичних робіт, складання збірників, оглядів соціально-економічного становища і проведення наукових досліджень. Статистичні дані повинні бути достовірними і подаватися у повному обсязі, у встановлені строки та за визначеними адресами. Джерелами статистичних даних про господарську діяльність є статистичні звітності. Слід відмітити, що інформація щодо резервів сумнівних боргів та резервів на відпустку не знаходить свого відображення у статистичній звітності, за виключенням єдиної форми Звіт з праці (форма 1-ПВ), яка подається органу державної статистики за місцезнаходженням до 7 числа місяця наступного за звітним кварталом, і в якій наводиться інформація про склад фонду оплати праці, в тому числі суми нарахованих відпускних та преміальних за рахунок створеного резерву, а також дебіторську заборгованість яку визнано сумнівною.

На основі вищевикладеного можемо зробити висновок, що інформація, відображена у звітності щодо резервів, є не зовсім досконалою, оскільки деякі резерви розкриті ґрунтовно, а про інші лише згадується в одній із форм звітності. Тому, вважаємо за необхідне надати деякі пропозиції щодо удосконалення окремих форм фінансової звітності, які дозволять користувачам отримувати більш повну та неупереджену інформацію про резерви. Застосування даних рекомендацій дозволить підвищити аналітичність фінансової звітності, наблизить її до вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Саме тому, дослідження і оцінка резервів потребує складання внутрішньої звітності щодо резервів сумнівних боргів і резервів на відпустку, основною метою якої є забезпечення керівництва та менеджерів суб'єкта господарювання необхідною інформацією для прийняття управлінських рішень, здійснення контролю за цільовим спрямуванням резервів.

Отже, аналітичний процес є безперервним процесом підтримки управлінських рішень за допомогою певних організаційно-технологічних процедур, інформаційних систем та рівня кваліфікації фахівців обліково-аналітичного апарату. Аналітичне процесу управління підприємством включає в себе:

- 1) нормативну інформацію;
- 2) облікову інформацію;
- 3) аналітичну інформацію;
- 4) виробничо-господарську інформацію.

Процес аналітичний на підприємстві складається з таких етапів:

- організаційно-планові заходи;
- збір та обробка інформації, отримання цифрової і контекстної інформації;
- підготовка і первинне опрацювання аналітичних матеріалів;

- поширення інформації;
- отримання зворотного зв'язку;
- складання прогнозу.

Суть концепції аналітичного процесу управління підприємствами складається із застосовуваних способів акумулювання інформації, методичної побудови показників та їх аналітичної інтерпретації в системі управління. Рішення розглядається з урахуванням його пріоритетності та сукупності факторів, що впливають на успішність його реалізації. Отже, в умовах постійного нарощування значних інформаційних потоків жоден сучасний сільськогосподарське підприємство не може успішно працювати на ринку без належного інформаційно-аналітичного забезпечення. Система бухгалтерського обліку та економічного аналізу об'єднує облікові та аналітичні операції в один процес.

Як зазначає В.М. Жук, на рівні окремого П(С)БО не встановлено чіткого регламентування питань практичного плану стосовно того, як має визначатись облікова політика щодо резервів, порядок її розкриття та внесення змін. Застосування підприємствами різних підходів в обліковій політиці створює проблему неспівставності показників бухгалтерської звітності, а зміна облікової політики на підприємстві створює проблему співставності інформації і в динаміці [8, с.215]. Зважаючи на очевидність цієї проблеми актуальними є дослідження засад формування облікової політики підприємства щодо окремих ділянок бухгалтерського обліку, зокрема й щодо обліково-аналітичних резервів на підприємстві. Адже для практикуючих працівників бухгалтерської сфери теоретичні знання, вміння користуватися методологічними прийомами важливі для формуванні облікової політики з метою досягнення більшої ефективності в роботі підприємств.

Проте детального теоретичного і практичного вивчення принципу нарахування та відповідності доходів і витрат, що лежить в основі обліку резервів з урахуванням галузевих особливостей не проводилося, що зумовлює необхідність поглиблення та розширення дослідження обліково-аналітичного аспекту формування та використання резервів.

Згідно ПСБО 10 «Дебіторська заборгованість» [11] нарахування суми резерву сумнівних боргів за звітний період відображається у Звіті про сукупний дохід у складі інших операційних витрат. Згідно з Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30 листопада 1999 р. № 291 нарахування суми резерву сумнівних боргів відображається за Дт субрахунку 944 «Сумнівні та безнадійні борги» у кореспонденції з Кт рахунку 38 «Резерв сумнівних боргів». Таким чином сума резерву в момент його створення є іншими операційними витратами підприємства і, відповідно, впливає на фінансові результати підприємства.

Як встановлено пп. 13.6 п. 13 ПСБО 10 «Дебіторська заборгованість» [11] інформацію про залишок резерву сумнівних боргів за кожною статтею поточної дебіторської заборгованості, його створення та використання у звітному році слід навести у примітках до річної фінансової звітності. Це означає, що облік резерву сумнівних боргів слід вести у розрізі окремих статей поточної дебіторської заборгованості та відображати його на окремих субрахунках, відкритих до рахунку 38.

На думку Міністерства фінансів України відповідно витрати, пов'язані з оплатою відпусток і забезпеченням виплат відпусток, включають до складу елемента «Витрати на оплату праці» з відображенням у складі витрат операційної діяльності в залежності від фонду оплати праці якої групи працівників їх нараховують.

Отже, нарахування резерву здійснюється кореспонденцією: Дт 23, 91, 92, 93, 94 (залежно від функцій працівників) з Кт 471 «Забезпечення виплат відпусток». Для виконання цієї вимоги резерв на оплату відпусток розраховують окремо для кожної категорії працівників (виробничого, адміністративного, збутового персоналу тощо).

Причому в разі необхідності підприємство повинне відкоригувати нараховану суму:

- у сторону збільшення – проводкою Дт 23, 91, 92, 93, 94 — Кт 471;
- у сторону зменшення – сторнувальною проводкою (методом «червоне сторно»): Дт 23, 91, 92, 93, 94 – Кт 471 або прямою кореспонденцією (Дт 471 – Кт 719).

Але при вище сказаному саме документування і є основним об'єднувальним фактором, адже, як правило, всі види господарського обліку – оперативно-технічний, статистичний і бухгалтерський – різною мірою користуються єдиною вихідною інформацією [12, с.56]. Тому

саме організація первинного обліку є найбільш важливим фактором організації ефективного функціонування різних систем господарського обліку підприємства.

За результатами проведеного дослідження, на сільськогосподарських підприємствах відсутні уніфіковані форми внутрішньої звітності, які б об'єднували в собі резерви сумнівних боргів і резерви на відпустку. Тому вважаємо за необхідне розробити форму внутрішньої звітності щодо резервів на відпустку і резервів сумнівних боргів, яка б узагальнювала всю інформацію про резерви. На нашу думку, в такому звіті повинна відображатись інформація за попередній та звітний роки щодо складу резервів сумнівних боргів і резервів на відпустку, залишків на початок і на кінець звітного періоду, величини формування та використання резервів. Приклад такого звіту наведено в табл. 1

Таблиця 1. Внутрішній звіт зміни резервів Підприємство «Х» за _____ 2020 рік

Назва резервів капіталу	Довідково		Залишок на початок періоду	Формування резерву	Використання резерву	Сторнування резерву	Залишок на кінець періоду
	Гранична величина	Сума щомісячних відрахувань					
1	2	3	4	5	6	7	8
Резерв сумнівних боргів							
Попередній рік	27000		16500	7200			23700
Звітний рік	27000		23700	8400	6200		25900
Резерви майбутніх витрат і платежів							
Попередній рік	9500		6200	-	-	-	6200
Звітний рік	12500		6200	820	-	-	7020
РАЗОМ							

Керівник сектору обліку резервів _____ ПІБ

Бухгалтер _____ ПІБ

Застосування внутрішнього звіту щодо руху резерву сумнівних боргів та резерву на відпустку дозволить отримувати детальну інформацію щодо змін кожного виду резерву за попередній та звітний роки; приймати управлінські рішення щодо оптимального обсягу резервів та їх цільового використання.

Використання аналітичних процедур в обліку ефективності формування резервів полягає у вивченні значущих показників і тенденцій, що включають взаємозв'язки та відхилення, а також у виявленні причин можливих відхилень.

Аналіз є інформаційним базисом прийняття оптимальних управлінських рішень в умовах сьогодення. Головним завданням інформаційних технологій в аналізі є своєчасне надання достовірної, необхідної і достатньої інформації фахівцям, експертам і керівникам для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Від точності одержуваних у процесі аналізу результатів залежить правильність та адекватність прийняття управлінських рішень, тому застосування інформаційних технологій підвищує ефективність аналітичної роботи.

Роль інформаційного ресурсу в управлінні підприємством полягає не тільки в інформаційній підтримці аналізу, але і в нових можливостях управління. Слід відзначити недостатню кількість розробок щодо інформаційного забезпечення аналізу підприємств. Тому однією з найважливіших управлінських завдань на підприємстві постає створення раціонально організованого потоку інформації. Особливо актуальною ця проблема є на рівні управління підприємствами.

Аналіз є сполучною ланкою між інформаційними потоками підприємства та управлінськими рішеннями. Однак не всі потоки є інформаційною базою, так як вони можуть бути неоднорідними за формою і змістом. Для того щоб потоки інформації були пов'язані, вони повинні бути попередньо оброблені.

Щоб інформаційний потік став інформаційною базою аналізу, його слід перетворити і опрацювати.

Удосконалення інформаційного забезпечення аналізу вимагає розробки автоматизованої системи управлінського обліку та звітності на базі єдиної інтегрованої інформаційної системи управління. Основна мета автоматизації систем управлінського обліку та аналізу підприємства – здатність оперативно і своєчасно приймати обґрунтовані управлінські рішення. Існує три основних варіанти вирішення проблеми впровадження інформаційних систем у аналітичну діяльність на підприємстві.

Перший шлях – розробка системи власними силами. Однак, при ускладненні бізнесу, такі засоби перестають задовольняти, оскільки не передбачають управління даними, що мають складну структуру.

Другий шлях – придбання універсальної системи або пакета прикладних програм. Вибір систем такого роду обмежується, в основному, бухгалтерськими програмами. Причина полягає в тому, що бухгалтерський облік має суворо дотриману методологію.

Незважаючи на часті зміни законодавства, форм звітних документів, принципи та структура даних залишаються практично незмінними.

Третій шлях полягає в делегуванні функцій і повноважень з впровадження інформаційних технологій зовнішнім організаціям (аутсорсинг). Саме тому до основних напрямів вдосконалення інформаційного забезпечення аналізу управлінської діяльності слід віднести наступні:

- вивчення періодичності руху документів, оскільки неритмічне надходження документів створює напруженість в обробці та використанні;
- впровадження автоматизованих інформаційних технологій в процесі проведення управлінського аналізу дають змогу скоротити терміни обробки аналітичних даних (при цьому підвищується оперативність аналізу), підвищити якість і достовірність обробки даних за рахунок повного охоплення впливу факторів, удосконалити організацію праці аналітичних працівників, знизити трудомісткість і вартість аналітичного процесу;
- дослідження ступеня аналітичності інформації;
- вивчення інформаційної взаємозв'язку аналітичних завдань, що дає змогу усунути дублювання інформації і встановити доцільну черговість їх вирішення;
- складання форм внутрішньої бухгалтерської звітності.

Отже, раціональна організація та інформаційне забезпечення аналізу управління впливають на результативність діяльності підприємства. Проведене дослідження організації системи аналізу виробничо-господарської діяльності підприємств дає змогу зробити низку висновків: – застосовувані сучасні методики не в повній мірі відповідають поставленим перед ними завданнями; – недостатній рівень інформаційного забезпечення не сприяє повною мірою можливостям використання сучасних систем аналізу виробничого господарської діяльності підприємств. Таким чином, сучасному інформаційному забезпеченню аналізу господарської діяльності є притаманним низка проблем, вирішення яких вимагає раціонального підходу з урахуванням міжнародних вимог. Створення інформаційного забезпечення залежить від рівня взаємодії розробників і кінцевих користувачів аналітичної системи, забезпечення оптимальної індивідуалізації засобів інформаційно-аналітичного інструментарію керівного апарату з урахуванням класичних підходів прийняття рішень і культурного середовища менеджменту. Це передбачає формування новітньої інформаційної культури у роботі фахівців обліково-аналітичного напрямку діяльності.

Обговорення результатів. Для кожного сільськогосподарського підприємства є ефективно застосування спрощеної системи автоматизації аналітичних процедур щодо документації резервів тобто узагальнено методичні рекомендації щодо уніфікованого документа щодо резервів на підприємстві. Можна сказати що при застосування вище зазначених рекомендацій стосовно ведення резервів дає нам можливість ефективного і раціонального застосування управлінського рішення на підприємстві. При проведенні обробки статистичних даних займає багато часу для раціонального і швидкого опрацювання ми пропонуємо автоматизувати систему аналітичних процедур це дасть можливість швидкому створенню і використанню бухгалтерських резервів, що дає нам можливість занесення достовірних даних у фінансові результати підприємства та подання статистичних даних до держави.

Перспективи подальшого дослідження. Є використання вищезазначених пропозицій з удосконалення статистичних підходів до відображення в бухгалтерському обліку резервів, що забезпечить розширення інформаційної місткості даних, що використовуються системою управління, і посилення їхньої ролі в процесі прийняття управлінських рішень. Це дасть змогу управлінцям зрозуміти необхідність створення відповідних резервів та отримати детальну інформацію про реальний стан діяльності підприємства та забезпечить достовірність звітності та чітке уявлення про фінансовий стан підприємства.

Висновки. Існуючі дослідження методичних підходів до статистичного відображення резервів закріплені на рівні міжнародних та національних стандартів обліку, дані та інформації стосовно резервів повинні бути організовані в інформаційній системі підприємства. Визначено події та факти, що генерують дані, встановлені цілі управління, підкреслені власники інформації та спосіб реєстрації та збору даних, обрано методи та інструменти для обробки цих даних, призначення інформації – визначено та організовано передачу бенефіціару. Вивчення діючої практики обліково-статистичного відображення резервів у зарубіжних країнах та сучасних запитів управління дозволило обґрунтувати необхідність удосконалення методологічних засад бухгалтерського обліку.

REFERENCES

1. Lundquist Anne E. Enterprise Risk Management (ERM) at U.S. Colleges and Universities: Administration Processes Regarding the Adoption, Implementation, and Integration of ERM. Dissertation. 2015. Retrieved from <https://scholarworks.wmich.edu/dissertations/1181>
2. Piletska S., Korytko T, Bogutska O., Formation of organizational and economic mechanism for stimulating investment activity of enterprises // *Baltic Journal of Economic Studies*, Vol. 4 (2018) No. 5, December
3. McKinsey. 2016. The next acronym you need to know about: RPA (robotic process automation). Retrieved from <https://www.mckinsey.com/businessfunctions/digital-mckinsey/our-insights/the-next-acronym-you-need-to-knowabouttpa>
4. Internal Controls Over Financial Reporting Considerations for Developing and Implementing Bots, Deloitte, 2018. Retrieved from <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/us/Documents/audit/us-audit-internal-controls-over-financial-reporting-considerations-for-developing-and-implementing-bots.pdf>
5. Zhang, C. (2018). Intelligent Process Automation in Audit. Working paper. Retrieved from https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3448091
6. Jeanne, O., and D. Sandri, 2016. Optimal reserves in financially closed economies. NBER Working Paper No. 22139.
7. Бездушна Ю.С. Методологія обліку і оцінки фінансових інструментів та її застосування аграрними підприємствами. Аграрний вісник Причорномор'я. Збірник наукових праць. Серія: економічні науки. 2010. Вип. 53. С.18-23. [Bezrushna, Yu. S. (2010). Metodolohiia obliku i otsinky finansovykh instrumentiv ta yii zastosuvannya ahrarnymy pidpriemstvamy [Methodology of accounting and evaluation of financial instruments and its use by agricultural enterprises]. Ahrarnyi visnyk Prychornomoria. Zbirnyk naukovykh prats. Seriia: ekonomichni nauky, (53),18-23. 2. Boiaro]
8. Жук В. М. Бухгалтерський облік: шляхи вирішення проблем практики і науки: монографія. К.: ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2012. 454 с. [Zhuk VM Accounting: ways to solve problems of practice and science: a monograph. K.: NSC "Institute of Agrarian Economics", 2012. 454 p.]
9. Закон України «Про державну статистику» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12> [Law of Ukraine "On State Statistics". Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>]
10. Легенчук С.Ф., Вольська К.О., Вакун О.В. Документування в бухгалтерському обліку: процесний підхід. Монографія. Івано-Франківськ 2016. С.226. [Legenchuk SF, Volskaya KO. Vakun OV Documentation in accounting: a process approach. Monograph. Ivano-Frankivsk 2016. P.226.]
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість": [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99> [Ministerstvo finansiv Ukrainy. (1999). Polozhennia (standart) bukhgalterskoho obliku 10 «Debitorska zaborhovanist» [National Accounting Standard 10 «Receivables»]. Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>]
12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00> [Ministerstvo finansiv Ukrainy. (2000). Polozhennia (standart) bukhgalterskoho obliku 11 «Zoboviazannia» [National Accounting Standard 11 «Liabilities»]. Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>]
13. Сук Л. К., Сук П. Л. Фінансовий облік: Навч. посіб. 3-тє вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2016. 663 с. (Вища освіта XXI століття). [Suk, L. K., Suk, P. L. (2010). Finansovy oblik [Accounting]. Kyiv: Znannia.]